

Petits remeis per a grans problemes

EL BOOM DE L'OLI DE PRODUCCIÓ
ARTESANAL TAMBÉ AFECTA LES
BALEARS I PITIÜSES, DE MANERA QUE
POT CONTRIBUIR A GUARIR ALGUNES
FERIDES OBERTES EN UN PAISATGE
AGRÍCOLA MALTRACTAT

Per comentaris escrits d'Andreu Morro, un temps batlle de Santa Maria del Camí, Mallorca, i ex-conseller de Cultura del Govern balear, el món de l'agricultura de pagès té una decorosa presència a l'opinió pública de les Balears (*arabalears.cat*). Parlava fa poc de la recuperació dels olivars eivissencs, ara quasi exclusivament de cara a la producció d'oli extra verge. Eivissa és l'illa on la pagesia havia patit més desercions i on l'agricultura/paisatge s'havia degradat més. Els camps abandonats a les males herbes i a l'agonia dels arbres fruiters és una visió desoladora. Un país que mostra tant d'abandó no convida a tornar-hi si no és que ets d'aquests que acluquen els ulls en pujar a l'autocar que els mena de l'aeroport a l'hotel i no els obren fins que són uns quants quilos més de carn fregint-se al sol, a l'arena de platges intransitables.

Un país que es respecta ell mateix ha d'estar adusat. No vol dir sembrat de gespa de *green* amb la manicura feta, però sí com l'expressió d'una dedicació honesta a la terra. De les Balears i Pitiüses, aquesta condició només la compleix Menorca, una illa que es fa estimar, en part per la cura del paisatge. L'abandó de la terra mallorquina creix -ho veu qualsevol que, en travessar l'illa, es digni a allargar la mirada pels camps de l'interior. L'estat de les Pitiüses és, en aquest sentit, la més deplorable, tot i que algunes clapes dels seus territoris encara aleinin amb aquest pols ben compassat que transmet a la terra la feina ben feta de l'home.

La recuperació de l'olivar en petites zones per mantenir algunes marques de bon oli eivissenc pot guarir algunes ferides en el paisatge pitiü. Sens dubte és una restauració molt lenta, com també la veiem adobant algunes crosteres de Mallorca. Menorca, per la seva ban-

GUILLEM
FRONTERA

da, s'ha posat igualment a fer oli. No sé quantes marques d'aquest suc han arribat a sorgir a les nostres illes aquests darrers anys, però alguns mostradors de botigues ens permeten fer-nos la idea que tota la terra hauria d'estar sembrada d'oliveres. I no va així, és clar, perquè les delícies olieres illenques, algunes d'èxit fulminant, de prestigi internacional, solen expandre's en petites quantitats.

Però, en fi, gota a gota es comença a notar una certa rehabilitació dels paisatges illencs, i no només per l'olivar, també pels ajuts a la reforestació amb fruiters de les finques on antany se n'hi cultivaren: albercoquers, ametllers, garrovers... Encara parlem d'indicis, tal vegada valorats per la necessitat torrencial que els

illencs de bon peu sentim de recuperar la dignitat, el decòrum de la cara del país, mirall de la seva ànima. Com sempre, però, no tenim la seguretat que, de les subvencions, se'n derivin unes noves realitats, més alegres que les actuals. La tradició dels desviaments de les subvencions és a les illes tan viva com a qualsevol altra banda. En fer part del mateix sistema que produeix vistosos casos de corrupció, ja s'entendrà que les Balears i Pitiüses fan podi. Bronze, segurament, en termes absoluts. Però si ho poséssim en relació als pressupostos públics i al nombre d'habitants, crec que ens penjaríem la plata. Les subvencions a l'agricultura i la ramaderia no constitueixen cap honrosa excepció. És ben sabut que la cosina d'una primeríssima autoritat autonòmica es va beneficiar d'una partida que l'erari públic destinava a sembrar alfals. La cosina no tenia ni un pam de terra, llevat dels cossiols que prenien el sol al balcó de ca seva.

El cas, però, és que les iniciatives per millorar qualsevol aspecte que pugui beneficiar el turisme, que engreixa sobretot, i en forma escandalosament desproporcionada, els grans empresaris hotelers, no solen esdevenir-se amb la implicació directa d'aquests grans beneficiaris, les persones que més s'enriqueixen en una terra que marca una tendència alarmant a empobrir-se. Els doblers públics han d'assumir les despeses causades per les millores en qualsevol àmbit, tenint en compte que el turisme contamina la majoria d'activitats de la colònia. Cal fer cultura per atreure turisme, els turistes s'han de trobar amb una xarxa viària impecable, hem de reforestar perquè els turistes puguin gaudir d'un paisatge tractat amb guants blancs. Etc.

Escriptor, guionista i crític d'art